

Loe 3. lk

Koloraado mardikad on suuri kartulipõlde seni säästnud.

Loe 4. lk

Naruskite suguvõsa viies kokkutulek.

Loe järgmisest Koidust

Põlva bussijaama asemele kerkib kaubanduskeskus.

Nr 78

Teisipäev,
8. juuli
2008

Hind 8 krooni

Koit

Põlvamaa ajaleht

Showtantsijad lasid poril lennata

Mati Määrts

mati@polvakoit.ee

Kuigi äike jõudis reede õhtul Intsikurmu kohale just Eesti esimese showtantsu peo algusminutite ajaks, nautisid enam kui 200 noort ja kilemantlitesse mässitud pealtvaatajad etendust.

Tantsijad ei teinud numbrit sellestki, kui spagaati tuli otse poris teha.

«Ilmataadil läks küll midagi sassi, kuid seetõttu oli reedene etendus ka märksa võimsam. Tantsijad nautisid vihmas olemist. Keegi kuuldavasti seetõttu haigeeks jäänud pole,» teadis suurürituse projektijuht, MTÜ Tähe Noorteklubi eestvedaja Triin Raudoja.

Kontserdi järel oli Põlva Ühisgümnaasiumi hoone, kus noored ööbisid, märgi riideid täis.

Kaks etendust anti seetõttu, et anda publikule valikuvõimalus, ning et ka tantsijate vaev ei piirduks pelgalt ühe kontserdiga.

«Sellegipoolest lootsime rohkem publikut,» tunnistas Raudoja.

Põlvamaa rühmas kaasa tantsinud Tartu Ülikooli tudengi Kristel Tarendi sõnutsi valmistas iga maakond ette oma numbri. Terve nädal kestnud laagris aga õpiti selgeks neli masintantsu.

Iga maakond esitas oma ambitsiooni

«Kümnest seitsmeni Intsikurmus ja staadionil toimunud trennid olid hästi konkreetseid. Seejärel olid tutvumis- ja filmiõhtud ning diskod. Ühisgümnaasiumis ööbisid isegi kohalikud, sest ei raatsinud koju minna.»

Tantsijad valiti igast maakonnast katsetega. «Põlvamaalt tulid need, kellel parasjagu aega oli. Paljudel on suvi juba planeeritud. Tavaliselt on poisse ikka rohkem olnud, kuid nemad on ilmselt suvel tööl,» arvas Kristel.

Tantsupeo kavast meeldis Tartu tudengile eriti sõ-

Mati Määrtsa fotod

Üks noorte lemmiktants oli sõjaväeteemaline tants.

Noortepidu

javäeteemaline number. «Aga seda peab ise nägema,» lisas ta.

Pealavastaja Andre Laine tõdemusel showtantsijatel seni oma pidu polnud. «Eks see oli alles väike lävele astumine,» tunnistas ta tagasihoidlikult.

Iga maakonda esindas 20-30 tantsijat, kes esitas oma viieminutilise ambitsiooni (kava). Tantsupeo peateema oligi «Meie ambitsioonid».

Kuna Ida-Virumaa esindus jättis peole tulemata ning hiidlased viibisid samal ajal Belgias, tantsis Intsikurmu platsil kahel päeval üle 200 noore. Põlvamaad esindasid Meie Stuudio, Kanepi, Kagu Kabujalakõsõ ning suurematesse linnadesse õppima

Põlvamaa esindus ei väsinud tantsupeo rongkäigus hüüdmast: «Põlva! Põlva!»

läinud tantsijaid.

«Poisse on vähe jah. Põlvast, Paidest ja Läänemaalt neid on, aga ülejäänud maakonnad on küll üksnes tüdrukutega esindatud. Poisid sulanduvad ilusasti massi, aga ühes tantsus paistavad ka nemad täiesti silma,» märkis pealavastaja avakontserdi eel.

Ühistantsud õpetasid li-

saks Andre Lainele selgeks Maire Udras (folkshow) ja Kerstin Mandel (hip-hop).

Showtantsu peo korraldasid Andre Laine Team, Tähe Noorteklubi Tartust, MTÜ Aari ja Kanepi Noortekeskus.

Eraldi tõstis Triin Raudoja esile Tähe Noorteklubi vabatahtlikke – kaheksat 16-aastast noort, kes olid

Järgmine peopaik on veel lahtine

Järgmise showtantsu peo paigana on korraldajad seni välja pakkunud Pühajärve-äärse, Põltsamaa ja Paide.

«Aga eks sel teemal hakkavad noored nüüd foorumis mõtteid vahetama,» rääkis Triin Raudoja.

muu hulgas öövalves. «Tiimis on kõik alla 30-aastased. See oligi pidu noortelt noortele,» tähendas ta.

Küll oli projektijuhil kahju peost eemale jäänutest. «Nad ei kujuta ette, kui võrd võimas on niisugune koosolemine. Pikad treeningpäevad ja raskused liidavad. Lahkumisel olid paljudel pisarad silmis.»

Saatse pansionaadi rajab OÜ Selista Ehitus

Saatse pansionaadi ja külakeskuse rajab endisse koolimajja OÜ Selista Ehitus, ehitusleping sai allkirjad läinud neljapäeval.

AS-i Värskas Sanatoorium juhataja Vello Saare ütlusel peab 45 kohaga pansionaat valmima järgmise aasta 1. aprilliks ning külakeskus kuu-kaks hiljem. Külakeskuse tuleb raamatukogu, internetipunkt ning saun. «Sisuliselt asuvad nad ühes majas,» tõdes Saar.

Sanatoorium kuulub pansionaadi omanikeringi kahekolmandikulise osalusega ning Värskas vald ühe kolmandikuga.

Ehitus läheb maksma 12 miljonit krooni (käibemaksuta).

Kindlustunde, et pansionaadi jaoks elanikke jätkub, andis omavalitsusele Värskas, Orava, Meremäe ja Misso vallas tehtud küsitlus. «Aprilli lõpu seisuga oli vaja 42 kohta,» teadis Saar, kelle andmeil on hooldusasutuste kohtadest puudus terves riigis.

«Pansionaadi ja külakeskuse rajamisega täidame ka ühe olulise lubaduse. Nimelt lubas volikogu Saatse koolimaja sulgemisel, et vähemalt töökohad tulevad tagasi. Ja nüüd ongi umbes 15 töökohta tulemas,» rääkis vallavolikogu esimees Vello Saar.

Mati Määrts

Semu lõi Täpiku rekordi

Maikuus Kõljala Põllumajandusliku OÜ lehma Täpiku püstitatud päevalüpsi rekord 79,3 kg ei püsinud kaua. Põlva Agro OÜ lehm Semu suutis 2. juulil rekordit lüüa 1,4 kg võrra.

Jõudluskontrolli Keskusesse saadetud andmete põhjal oli juulikuu kontroll-lüpsil Semu päevatoodang 80,7 kg, teatas üldosakonna juhataja Eneken Ulmas.

Koit

Teised lehed

«Soomaa vikatimees 2008» on naine
Laupäeval peetud vikatiga heinaniitmise võistluse «Soomaa vikatimees 2008» võitis äärmiselt tasavägisel konkurents Maimu Kuill, kirjutab **Sakala**.

Pooletunnise mööduvõtmise käigus kogusid Maimu Kuilliga sama palju punkte ka Aaren Linnas, Sulev Viies, Mati Toomsalu, Enn Vare, Erich Palm ja Tõnis Korts. Stiilseima välimuse eest otsustasid kohtunikud anda esikoha ainsale osalenud naisele.

Võitja väljaselgitamisel võeti kõige enam arvesse töövõtteid, kvaliteeti ja niitmise kiirust, kuid bonuspunkte andsid ka kaitsealuste taimede niitmatähtmine ning teemakohane riietus.

Perearstide pöud Valgas jätkub

Hiljuti nurjus konkurss, millega sooviti leida Valga linna uut perearsti. Hoolimata väljapakutud 100 000-kroonisest stardikapitalist ei esitatud ametikohale ühtegi avaldust. «Esimest korda kuulutasime perearstikonkursi vabale nimistule välja märtsis 2007,» rääkis Valga Maavalitsuse sotsiaal- ja tervishoiuosakonna juhataja Ülla Visnapuu ajalehele **Valgamaalane**. Ka toona ei laekunud sooviavaldusi.

Teisel korral pakkus Valga Linnavalitsus uue perearsti leidmise huvides ka soliidset motivatsioonipaketti, kuid kahjuks ei taganud seegi konkursi õnnestumist. Juuli jooksul kuulutatakse välja uus, seekord siis juba kolmas avalik konkurss samale nimistule. Konkursi ebaõnnestumise põhjuseks peab Visnapuu eelkõige spetsialistide puudust.

Lühim seelik on käelabapikkune

Pärnu tänavatel ette võetud seelikute mõõtmine näitas, et kõige lühem seelik on 20 sentimeetri pikkune. **Pärnu Postimehe** suvereporther käis fotograafia silmailu mõõtmaks: mõõdulindi ja fotoaparaadiga.

Pärnu linnas liikuvate neidiste seeliku keskmine pikkus on 35 sentimeetrit, enim leidub 30-35-sentimeetriseid. Kõige rohkem paljastavad sääri põhikoolitüdrukud, kelle seelikud jäävad alla 30 sentimeetri. Keskkoolieas neidude seelikupikkused on 30 pluss/ miinus 1-2 sentimeetrit. Lühim oli 28- ja pikim 31-sentimeetrine. Kolmandik kahekümnendates aastates neide kannab üle 30-sentimeetrise seelikuid. Nende seas oli üks 63-sentimeetrine - Pärnu pikim. Kolmekümnendates aastates emade seelikud jäävad 38 ja 46 sentimeetri vahele.

Pärnu filmifestival jõuab ka Põlvasse

XXII Pärnu Rahvusvaheline Filmifestival jõuab sel aastal otsapidi ka Põlvasse, täpsemalt Maarja kirikusse.

EELK Põlva Püha Neitsi Maarja koguduse õpetaja Toomas Nigola teatel näidatakse filme kahel öhtul. Teemad on «Inimene ja

muutuv loodus» ning portreefilmid.

Kolmapäeval, 16. juulil algusega kell 18 näeb M. Westphali ja K. Brixi (Taani/Saksamaa) filmi «Uued tapalavad» ning Anna Katrin Nørgaardi (Taani) «Mu elu koos orangutangidega».

Kella 20-st näeb Justyna Tafeli (Poola) «Pool minut», Gonzalo Ballesteri (Hispaania) «Mimoun» ning Jerzy Sladkowski (Rootsi) «Paradiis».

Neljapäeval, 17. juulil on algusega kell 18 kavas Angel Loza (Hispaania) «Kangelane lendamiseks tiibu ei

vaja» ning Jac Vleeshouwersi (Holland) «Üks aasta, võib-olla ka vähem».

Kella 20-st järgnevad Jan van den Bergi (Holland) «Vaikne lumi» ning Robert Harding Pittmani (USA/Saksamaa) «Tamm nr 419».

Koit

Orava Noorteklubi foto

Noortejuht Katrin Onno tänas abi eest ja andis Urmas Klaasile üle noorte valmistatud kingituse.

Orava noored tänasid Urmas Klaasi arvutite eest

Ene Säinast, Orava Noorteklubi Tegijad juhatus liige

Orava Avatud Noortekeskuse (ANK) liikmed kutsusid Riigikogu majanduskomisjoni esimehe Urmas Klaasi läinud neljapäeval endale külla, sest tema toetusel saadi parlamendi kantseleist kasutatud arvutid ja arvutilaud.

Vestluse käigus ütles Urmas Klaas muu hulgas, et

toetab hea meelega noortekeskusi, sest noortele on väga tähtis omavaheline suhtlemine - nii silmast silma kui interneti vahendusel. See muudab nad enesekindlamaks ja aitab elus paremini hakkama saada.

Noorteklubi remondib ka ülejäänud ruumid

Orava ANK avas oma praegused ruumid koolimaja keldris detsembrikuus. Esi-

algu on remonditud vaid osa tühjal seisvaid ruume. Noorteka kaasajastamiseks osales Orava Noorteklubi Tegijad kevadel Euroopa Regionaalarengu Fondi rahastataval noortekeskuste renoveerimise ja ehitamise projektikavandite konkursil. Kokku jagati Eestimaa peale 316 miljonit krooni. Enne jaanipäeva kinnitati investeeringute kava ning otsustati ra-

hastada 34 objekti, teiste hulgas Põlva ja Orava ANK-i taotlused.

Orava noortekeskuse kaasajastamist toetatakse 615 600 krooniga. Selle raha eest on 2009.-2010. aastal kavas remontida ülejäänud ruumid, ehitada WC ja kaldteega sissepääs.

Urmas Klaas soovis noortele edu remonditöödeks ja lubas võimalusel ikka toetada.

Mis juhtus

110 112

Põlva politsei infotelefon 799 8311, vihjetelefon 799 8333, kodulehekülj www.pol.ee

Pikne süütas hoone

■ Päästjatel oli nädalavahetusel Põlvamaal kolm väljakutset, ühel juhul kustutati pikselöögist süttinud hoonet.

■ 4. juulil kella 20.28 ajal teatati tulekahjust Valgjärve valla Hauka külas, kus põles töökojana kasutusel olev kõrvalhoone (möötmatega 5x10 m). Sündmuskohale sõitsid päästemeeskonnad Otepäa, Kanepi ning Põlva komandost ja Võru operatiivkorrapidaja. Tulekahju levik peatati kella 21.02-ks ning kustutati lõplikult kell 23.26-ks. Inimesed õnnetuses kannatada ei saanud. Tulekahju oletatav tekkepõhjus on pikselööök.

■ 4. juulil kell 22.50 põles Vastse-Kuuste vallas Valgemetsa külas puuriit ning selle kõrval kasvav puu, mis kohale saabunud päästjate poolt kustutati.

■ 6. juulil kell 16.41 käisid päästjad Põlva linnas Kuuse tänaval kustutamas põlevat ehitusprahi hunnikut.

Marek Kiik
Lõuna-Eesti Päästkeskuse avalike suhete büroo

Eesti uudised

Võidusamba vundamenti rajamine algab nädala pärast. Järgmisel nädalal hakatakse ehitama Vabadussõja võidusamba vundamenti, mis esialgse ajakava kohaselt oleks pidanud valmis olema juba 1. juunil.

Kaitseministeeriumi pressiesindaja sõnul algab järgmisel nädalal vundamenti ehitamine, vundament peaks ehitaja hinnangul valmis saama juuli lõpuks. Siis peaks aset leidma ka monumendile nurgakivi asetamise tsereemonia.

Pressiesindaja kinnitas, et kui Tallinna linn väljastab lähapäevil ehitusloa monumendi rajamiseks kogu mahus, siis on võimalik Vabadussõja võidusammas planeeritud ajaks avada.

Kaitseministeerium süstitab Tallinna linnavalitsust ehitusloa andmisega venitamises.

Tallinna linnavalitsuse esindajad väidavad, et kaitseministeerium ei ole esitanud ehitusloa väljastamiseks vajalikke dokumente õigeaegselt või on esitatud materjalid ebakorrektsed. (BNS)

Presidendipaar kutsus ministrid kohtumisele Ärma tallu. President Toomas Hendrik Ilves ja Evelin Ilves korraldasid ministritele eile öhtul koosviibimise Viljandimaal Ärma talus.

Presidendi kantselei avalike suhete osakonna juhataja Kristel Petersoni sõnul on Ärma tallu kutsutud valitsuskabineti liikmed koos kaaslastega.

«Tegemist on tavapärase presidendi ja valitsuse kohtumisega, mis seekord viiakse läbi lihtsalt väljaspool Tallinna,» lausus ta ja lisas, et kohtumisel on kavas arutada üldiseid päevakajalisi küsimusi.

Külalistele pakutakse Petersoni sõnul ka suupisteid, mille valmistab presidendi kantselei kokk. (BNS)

Politsei tabas Õllesummeril üle 230 korrarikkuja. Politsei tabas möödunud nädala kolmapäevast pühapäevani Tallinna lauluväljakul toimunud Õllesummeri festivali alal ja selle ümbruses üle 230 korrarikkuja, kelle hulgas andsid tooni purjutanud alaealised.

Põhja prefektuuri pressiesindaja Taavi Kullerkupu sõnul tuvastasid korra-kaitsjad 102 alaealistega seotud õigusrikkumist.

Tabati 94 alkoholi tarvitunud noort, samuti mitmeid tubakatooteid kasutanud alaealisi.

Politsei viis viie päevaga kainenema 18 liigselt purjutanud täiskasvanut. (BNS)

Koloraado mardikad on suuri kartulipõlde seni säästnud

Aare Lepaste
aare@polvakoit.ee

Erinevalt paljudest väikesetest potipõllumeestest, kes peavad lõputuna näivat võitlust kartulimardikatega, pole suuremad kasvatajaid tüütuid õgardeid tänavu veel eriti kohanud.

Taimetoodangu Inspektsiooni Põlva büroo juhataja Malle Järveoja sõnul saab selgema pildi maakonna kartulipõldudel valitsevast olukorrast lähiajal. «Kui ilm võimaldab ja kartulid on öitsema hakanud, siis algab (tõenäoliselt juba järgmisel nädalal) kartuliseemnepõldude tunnusamine ja meie inspektor hakkab põldudel käima,» ütles Järveoja.

Veriora vallas kartuleid kasvatav Erki Oidermaa ütles Koidule, et ei pea kartulimardikate pärast pead valutama. Viljavahetus on paigas, kultuurid põldudel vahelduvad ja see juba isenesest säästab kartulipõlde mardikate eest.

«Olen tänavu kartuleid ühe korra pritsinud, aga see ei olnud mardika-, vaid lehemädanikutõrje,» lausus Oidermaa.

Mooste valla Rasina külas asuva Metsanurga talu peremees Aare Veetsmann kinnitas pärast eilset kontrollkäiku kartulipõldudele, et temagi suhted õgarditega on hetkel veel jahedad.

«Ütlen hetkel, sest ialgi ei tea, millal tormid võivad mardikapilved kohale tuua,» lausus Veetsmann, kes kasvatab, vaatamata sellele, et muist mullusest saagist jäi realiseerimata, eestlaste lemmiktoitu 13 hektaril. Mees mäletab suuremat tormi, mis tõi kohale sedavõrd palju näljaseid kartulimardikaid, et neid jagus isegi teedele patseerima.

«Eks mardikarohkus või nende puudumine olene ka sellest, kuidas on põldudega eelnevatel aastatel käitunud. Kui neil pole levida lastud, siis on tõenäosus, et mardikatega tuleb hakata võitlust pidada, kordades väiksem. Kindla tulemuse

Aare Veetsmann eile oma põldudelt kartulimardikaid ei leidnud.

Aare Lepaste foto

annab ka põllukultuuride vahetus,» rääkis Veetsmann, kes on tänavu esmakordselt kasutusele võtnud eelpuhitud seemne, mis peaks samuti parasiidid eemale hoidma. «Väidetavalt ei saa mardikad eelpuhitud kartuli peal hästi toiduda. Kogemus siiski veel puudub, eks paistab, kui tõhus see on,» lisas ta.

Tõrjeks noppimine ja keemia

Neil, kes peavad lugu oma aia kartulist ja tahavad seda kasvatada keemiavabalt, soovib Veetsmann kasutada vana ja äraproovitud korjamistaktikat. Tüütu see ju on, aga õigel ajal alustades annab mardikate kokkukorjamine häid tulemusi.

«Rõhutan seejuures, et alustada tuleb õigel ajal, see tähendab, et mardikaid tuleb hakata tõrjuma kohe, kui kartulid nina mullast välja pistavad. Lehti õigivate tõukude noppimine

on juba tagajärgedega võitlemine ja see pole enam kerge töö,» sedastas Veetsmann.

Kui kartulit kasvatatakse suurematel pindadel, on mardikate kokkukorjamine kui võitlus tuuleveskitega. Sellisel juhul annab efektiivse tulemi keemiline tõrje. «Mina olen kasutanud vana ja tuntud Fastacit ja siimaani tulemusega rahul olnud,» lausus Veetsmann.

Kartuleid ohustavad ka metssead

Lisaks mardikatele valmistavad kartulik kasvatajatele muret ka üha suurenevad metssigade hordid. Liitagi on need metsaasukad muutunud sedavõrd julgeks, et võtavad matti ka lausa küla keskel asuvatelt põldudelt. Seni pole kuulda olnud, et keegi mardikate tõttu kartulisaagist täiesti ilma on jäänud, kuid suurem seakari võib väiksema põllu ühe ööga tühjaks teha.

Kartulimardikas

Kartulimardikas ehk koloraado mardikas (*Leptinotarsa decemlineata*) on mardikaline. Ta on umbes 10 millimeetrit pikk, erekollast või oranži värvi. Kummalgi kattetiival viis musta pikitriipu, eesrindmikul mustad täpid. Koorunud tõugud on kumera kehaga, oranžikaspunased. Täiskasvanud tõugud on värvuselt oranžikaskollased või tuhmkollased, 15-16 millimeetrit pikad, hästi kumerdunud kehaga. Kartulimardikas võib korraga mune kuni 800 muna kuni kolm korda aastas. Eesti oludes on kartulimardikas seni andnud ühe põlvkonna suve jooksul.

Kartulimardikal on väga suur rännuinstinkt. Massilisi väljarändeid teevad nad tavaliselt kevadel mai- ja juunikuus. Väljarändeid soodustavad ka äikese-eelsed ja pöüased ilmad. Tema lennukiirus võib olla kuni 8 kilomeetrit tunnis ja lennukõrgus kuni 10 meetrit. Ööpäev võib lennata 8-10 kilomeetrit. Tugeva tuule puhul orienteerivad nad oma lennu tuule suunas ning võivad kanduda 200-400 kilomeetri kaugusele.

Allikas: Vikipeedia

«Mul on kõik põllud elektrikarjusega ümbritsetud ja seepärast olen ka sigade eest hästi kaitstud,» kinnitas Veetsmann. Siiski, möönis mees, et üks põld, mis asub küla keskel ja millel karjust ümber polnud, sattus sigade huviorbiiti. Nüüd on seegi kärssninate rünnakute eest kaitstud.

Elektrikarjuste kasutamine on loomad teinud sedavõrd ettevaatlikuks, et tihtipeale kaitseb põldu ka tavaline nöör.

«Kui siga on korra elektrit tunda saanud ja märkab põllu ümber mistahes liini, siis hoidub ta sellest targu eemale,» järelendas Aare Veetsmann.

Agrowill Group sõlmis Põlva Agro ostulepingu. Leedu suurim põllumajandusalane investeerimisfirma Agrowill Group kirjutas alla Eesti ühe suurema piimatootja Põlva Agro lõplikule ostulepingule.

Agrowill Group omandas 96,6 protsenti Põlva Agro aktsiatest, makstes nende eest 48,4 miljonit litti.

Agrowill Groupi tegevjuht Valentas Sulskis oli eelleppe sõlmimisel öelnud: «Meil on hea meel siseneda selle ostuga Eesti piimaturule, kus me tahame tegevuse laiendamist jätkata.» Agrowill Group rahastas ostu omavahendite ja laenuga.

Põlva Agro eelmise aasta piimatoodang oli 12 200 tonni. Puhaskasum kasvas 35 protsenti ja oli 1,59 miljonit eurot. (BNS)

Elu kallines juunis aastaga 11,4 protsenti. Statistikaameti teatel oli tarbijahinnaindeksi muutus tänavu juunis võrreldes eelmise aasta sama kuuga 11,4 protsenti. Tänavu mais kasvasid tarbijahinnad aastaga 11,3, aprillis 11,4 ja märtsis 10,9 protsenti.

Juunis muutusid kaupade hinnad eelmise aasta juuniga võrreldes 10,9 protsenti, sealhulgas toidu-kaubad 15,8 ja tööstuskaubad 7,0 protsenti. Teenuste hinnad kallinesid aastaga 12,5 protsenti. Kaupade ja teenuste administratiivselt reguleeritavad hinnad muutusid aastaga 22,0 ja mittereguleeritavad hinnad 8,5 protsenti.

Amet märkis, et suuremateks indeksi mõjutajateks olid - nagu ka eelnevatel kuudel - toidu hinnatõus, eluasemekulutuste kasv ning mootorikütuse kallinemine.

Tarbijahinnaindeksit mõjutas enim mootorikütuse kallinemine, mis põhjustas kaks kolmandikku kuusest tarbijahinnaindeksi muutusest.

Nii kuises kui aastases võrdluses langesid kulutused sidele - vastavalt 0,8 ja 0,1 protsenti. Kuises võrdluses langesid natuke ka kulud toidule ja vaba aja veetmisele. (BNS)

Koduomanike liit soovib vaidlustada gaasi hinna tõusu

Konkurentsiamet kooskõlastas 27. juunil Eesti Gaasi hinnatõusu, mis tõstab sügisest gaasi hinda tavatarbijale vahemikus 14-38 protsenti, lõviosale eramuomanikele tähendab see üle 30 protsendi hinnatõusu. Eesti Omanike Keskliit (EOKL) vastustab monopoolses seisundis oleva gaasiettevõtja poolset järskust hinnatõstmist ning teostab hetkel õiguslikku analüüsi Konkurentsiameti otsusele, otsides

võimalusi selle vaidlustamiseks Tallinna Halduskohtus.

EOKL-i peasekretäri Taavi Madiberki sõnul kesken- duse Konkurentsiameti otsus tegevuskulude ja põhjendatud tulukuse analüüsile, mille osakaal kodutarbijatele müüdava gaasi hinnast moodustab küll vaid 12 protsenti. Ülejäänud osa (umbes 88 protsenti) moodustab Eesti Gaasi poolt Gazpromile gaasitarnete eest makstav summa.

Madiberki väitel on vajalik luua pretsedent, kus universaalse hinnatõusu ei vaidlusta mitte konkurent, vaid tavatarbija. «Hetkesituatsioonis, kus piltlikult öeldes müüb Gazprom gaasi oma all-ettevõttele, on akuutne vastuolu nn gaasidirektiiviga (55/2003 EÜ),» lisas ta.

Euroopa Liidu konkurentsivolinik Nellie Kroes on juba 2007. aasta juunis toonitanud: «Gazpromi osalus Eesti Gaasis on vas-

tuolus demokraatliku vabaturu põhimõtetega ja kuulub lõpetamisele. Riikides, kuhu Gazprom tarnib maagaasi, ei saa nad samaaegselt omada ka põhivõrku - nad peavad oma tegevuse lahti köitma.»

Madiberki sõnul on riigi kohus näidata initsiatiivi vastavate õigusaktide väljatöötamisel, mis ühelt poolt looks juriidiliselt korrekse võimaluse teostada konkurentsivoliniku ette pandut ning teiselt poolt

looma eeldused Soomega võimaliku gaasiühenduse rajamiseks, mis omakorda tugevdaks ka Eesti energiajulgeolekut.

«Oluline on ka gaasikütetele alternatiivide leidmine, ühelt poolt silmas pidades eelnimetatud energiajulgeolekut, teiselt poolt arvestades Eesti Gaasi ja Gazpromi sõlmitud lepinguga paika pandud hinnavalemit, mis on seotud üheprotsendilise kütteõli õli hinnaga Rotterdami bör-

sil ja euro ning dollari vahetuskursiga. Sisuliselt sõltub gaasi hind Eesti tarbijale nafta hinnast, mis perspektiivis tootab tarbijale järjekordset hinnatõusu,» teatas Madiberk. Lisades, et EOKL seisab selle eest, et universaalse teenuste (gaas, jäätmevedu, küte, vesi) hinnakujundus oleks läbipaistev, põhjendatud ning arvestaks koduomanike huve.

Eesti Omanike Keskliit

Naruskite suguvõsa viies kokkutulek

Ülle Toova

Pühapäeval toimus Rāpina lähisel Kõlliste talus Naruskite suguvõsa viies kokkutulek, kuhu oli kokku tulnud 60 inimest.

Tähelepanuväärne on Mati Naruski arvates see, et kokkutulek toimub eelmisest ainult aastase vahega, mitte näiteks viie aasta pärast. Ta lisas: «Midagi siin elus ei tohi edasi lükata.»

Kella 11-ks koguneti kiriku juurde, et jumalateenistusel sisse õnnistada suguvõsa lipp. Lipu pühitsemine toimus Rāpina kirikus.

Õilme Helvi Varblase sõnul otsustati eelmisel kokkutulekul, et viies kokkutulek tehakse kohe järgmisel aastal, sest lipp, mis on vahepeal muretses, tuleb pühitseda just selles kirikus, kus on kirikukirjas nii suguvõsa esivanemad kui nende järeltulijad siamaani välja.

Lipul on esivanemate Dora ja Gustav Naruski portreed ja puuvõra, millest hargneb viis haru: Liisa, Miina, Peetri, Jaani ja Juuli harud. Lipu töid õnnistamiseks altarile Õilme Helvi Varblane ja Jaan Valdson.

Pärast jumalateenistust mindi Ristipalo kalmistule. Dora ja Gustav Naruski hauale asetati lilled ning süüdati küünlad nende mälestuseks.

Edasi sõideti Kõlliste talu, kus võtsid külalisi vastu taluperenaine ja -peremees Viive ja Endel Härm.

Kõigepealt registreerisid kokkutulijad endid, et välja selgitada kõige noorem ja kõige vanem osaleja. Viimastel oli au heisata suguvõsa lipp. Enne lipu heiskamist pidas kõne Mati Narusk, tänati pererahvast ja mälestati vaikusehetkega lahkunud sugulasi.

Seekord heiskasid lipu 1,5-kuune Antero, kellele oli abiks taluperenaine ning Õilme Helvi Varblane, kellel enda sõnul juba 82 aastat vanust. Kui lipp lehvis mastis koos rahvuslipuga, kõlas taluõuel laul «Jää vabaks Eesti meri».

Pärast lipuheiskamist pakkus perenaine kõigile osalejatele maitsvat suppi. Vesteldi ja tutvuti veel omavahel, kes selleks ennem mahti ei olnud saanud. Tore oli see, et kokkutulekul osales palju noort põlvkonda.

Kuidas kõik alguse sai

Õilme Helvi Varblane rääkis kokkutulekute traditsiooni algusest. Asi oli alanud sellest, et suguvõsa liige Salme Ristkokk alustas 70-ndatel aastatel Naruskite suguvõsa uurimist ja andmete kogumist. Ta tegeles sellega aastaid ning oli enam-vähem tööga lõpule saanud, kui suri.

Kuna Salme Ristkokk oli Naruskitest juba nii palju teada saanud, siis otsustasid tema poeg ja tütar ning teised lähemad sugulased, et küll oleks nüüd tore hakata korraldama suguvõsa kokkutulekuid.

Esimese kokkutuleku korraldas Helma Kaeval Jõgevamaal Nurga talus südasuvel 2001. Teine oli aastal 2002 siinsamas Kõlliste talus ja kolmanda kokkutuleku korraldas aastal 2005 Maime Saar Türil. Neljas oli möödunud aasta suvel, selle korraldasid Lilleveres Rõugu pargis Salme Ristkokki poeg Andrus Ristkokk ja tütar Kadri Pensa.

Tänavu olid Viive ja Endel Härm nõus viiendat kokkutulekut taas korraldama oma kodus. Kõik tulevad kokkutulekule rõõmuga. Ja nii see toimub kõigi oma traditsioonidega. Esindatud on kõigi viie haru järglased. Õilme Helvi Varblane oli kohal lausa nelja põlvkonnaga: tema ise, tütar, tüdretütar ja kaks väikest tüdretütart, kes olid kohale sõitnud Saksamaalt. Seega olid kõige kaugemalt tulijad Saksamaalt.

Üks traditsioonidest on see, et otsustatakse ka, millal toimub järgmine kokkutulek. Öhtul on lipu langetamine ja lipu saab enda kätte hoiule see, kes korraldab järgmise kokkutuleku.

Vahepeal toodi kohale akordion ja laul võis kõlada. Pilli mängis rahvariides Helma Kaeval Jõgevamaalt.

Helma Kaeval meenutas kokkutulekute korraldamise algust Vooremaal Nurga koduloo talus, kust on pärit Liisa liini järeltulijad. Seal võeti Dora ja Gustavi järeltulijate igast liinist kokku vanematekogu, kes aitas kokkutulekut korraldada.

Helma Kaeval oli toorkord valmis korraldama koos poja perega esimest kokkutulekut ja see toimus 2001. aastal juuli lõpus. Kohale tuli 48 inimest ja iga liini esindaja esines ettekandega oma suguvõsa järgnevusest.

Põhiettekande oma ema Salme Ristkokki uurimistööst tegi Andrus Ristkokk. Salme oli eelnevalt ära teinud skeemi sugulasingist ja kogunud palju andmeid suguvõsa kohta.

Helma Kaeval oli 80-ndate aastate alguses käinud oma esivanemate kodudes Tooste külas. Ta meenutas, kuidas talle öeldi, et kui te Tooste külla lähete, siis on terve küla Naruskeid täis.

Esimesel kokkutulekul pakuti lõunasuppi, telgiti ja tehti matk Arukülamäel, kus tutvuti Nurga talu ümbruskonnaga. Teisel päeval käidi Palamuse

Enne ringkäigule minekut kuulati huviga Mati Naruski ettekannet «Naruskite suguvõsa läbi aegade hämaruse».

Põlvkonnad

kool-muuseumis.

Tänavuse kokkutuleku muljed olid Helma Kaevalil väga head. Tal olid valminud ilusad tänukirjad igale kokkutuleku korraldajale, ka tagantjärele, ning nüüd anti need kätte.

Naruskite suguvõsa ühendus Eluring on alguse saanud kõigi viie haru järeltulijate esindajatest.

Kuna koos oli palju noori, sõnas Helma Kaeval lõpetuseks, et suguvõsa noored tahavad järgmisel aastal korraldada suguvõsa noorteüritust - diskot. Veel meeldis talle kirikus lipu õnnistamine, kirikuõpetaja oli tubli.

Käidi ka juurte juures - Dora ja Gustavi kodutalu juurde istutati eelmisel korral puud ja nüüd sai näha, kuidas need on kasvanud.

Kokkutulijad käisid ringreisil, külastades Vadilaste talu, kus elasid Dora ja Gustav Narusk, ja Loomuse ning Nuti talu.

Suguvõsa ajaloost

Enne ringreisile minekut esitas kokkutulnutele ettekande «Naruskite suguvõsa läbi aegade hämaruse» ajakirjanik Mati Narusk.

Ettekandes olid välja toodud ajaloolised andmed suguvõsa juurtest ja ajaloost juba alates 1638. aastast.

Naruskite suguvõsa on sellesse maailma oma jäljed jätanud ja nad on olnud tegijad ning tugevad igal elualal. Mati Naruski sõnul alates pärustalupojast, mõldrist, mõisavalitsejast, kupjast, kiltrist, aidamehest kuni kirjameesteluuletajateni välja.

Suguvõsa teeb tema arvates eriti mitmetahuliseks see, et juba sajandite tagant osati haridust taga

Ülle Toova fotod

Kokkutuleku lipu heiskamisel osalesid Mati Narusk, Õilme Helvi Varblane, väike Antero ja perenaine Viive Härm.

nõuda ja seda teistelegi jagada. Pea igas pereliinis on koolijuhte ja koolmeistreid. Oma ettekande lõpus pöördus Mati Narusk kokkutulijate poole: «Ärge jätke oma suguvõsa elukirja tegemist mitte kellegi teise hoolde, vaid hoolige sellest samapalju kui oma igapäevast leivateenimisest.» Siis jätkuks järjepidevus oma juurte otsimisel, mälestuste üleskirjutamisel ja suguvõsa kroonika koostamisel.

Päikeseloojangul langes lipu Aime Kalman, järgmine kokkutulek toimub kahe aasta pärast Lahemaal.

Naruskite suguvõsa kokkutulekut võiksid jääda lõpetama Aili Naruski read:

Helma Kaevali akordioni saatel võeti üles lauluviisid, kaasa aitas Koidu Ziugov.

«Jõudes tagasi lapsepõlvemaale, ammutame endas se kõike, mis on jäänud va-

jaka ja elame edasi, kuni tuleme jälle ja jälle, ET ELADA EDASI!»

Võitsid Laheda SK ja OK Põlva Kobras

Akste järve rannas toimunud Põlvamaa XIX Suvemängude neljanda ja viienda alana kavas olnud suvelvolle naiste võistluses osales kaks naispaari.

Võitis OK Põlva Kobras esindus koosseisus Terje Oberg ja Jane Pillai, kes edestasid Rápina Spordiklubi paari Karin Junson ja Tiina Tooding.

Suvmängude meespaa-ride turniiril osales viis võistkonda.

Võitjaks tuli Laheda Spordiklubi koosseisus Mikk Lellsaar ja Tarmo Tobreluts.

Teine oli Värskas/OK Peko (Einar Raudkepp, Ego Kaljuvee), kolmas OK Põlva Kobras (Karel Olle, Devin Kuus) ja neljandat viendat kohta jagasid Rápina Spordiklubi (Meelis Tarros, Raoul Kosemäe) ning Ahja SK Sipelgas (Margus ja Kristjan Mäe).

Suvmängude järgmise alana on kavas täna Mooste järve rannas toimuv orienteerumistriaatlon. Start antakse kell 18.30.

Osalet 30 võrkpallipaari

Akste järve rannas kahel päeval toimunud Põlvamaa Suvevolle 3. etapil osales kokku 30 võistlejatepaari. Esimesel päeval võistlesid noormehed, neiid ja naised ning teisel mehed.

Noormeeste nelja paari turniiril hõivas esikoha paar Karl Junson - Ragner Lõhmus. Teine oli paar Mehis Sökk - Lauri Toma, kolmas Tauri Sulg - Andri Aganits ja neljas Priit Säinast - Siim Simmul.

Neidude turniiril tulid võitjateks Krete Junson ja Anette Kõiv. Teised oli Jaanika Kustova ja Katariina Keerd, kolmandad Kristin Aasma ja Elis Oja ning neljandad Kaisa ja Laura Suurmann.

Naiste turniiril olid esimesed Terje Oberg ja Jane Pillai, teised Karin Birnbaum ja Marjo Jürissaar, kolmandad Maive Tõemäe ja Veronika Svištš ning neljandat Karin Junson ja Tiina Tooding.

Teisel päeval toimunud meeste turniiril osales 18 võistkonda ja seitse neist olid Tartust.

Kolm esimest kohta hõivasidki Tartu paarid. Võitsid Timo Tool ja Hanno Kuslap. Teised olid Rando Pähn ja Ingvar Sepp ning kolmandad Ronald Kool ja Sander Hannus.

Põlvamaa paremad paarid Mikk Lellsaar - Tarmo Tobreluts Lahedalt, Einar Raudkepp - Ego Kaljuvee Värskast ning Elari Labe - Rando Ringmets (samuti Värskast) jäid jagama 4.-6. kohta.

Aare Plakk

Serviti vastaseks loositi Kreeka klubi A.S.E Doukas

1. juulil toimus Viinis Euroopa meistrite liiga kvalifikatsioonimängude loosimine. Põlva Serviti vastaseks loositi Kreeka klubi A.S.E Doukas.

Esimene mäng toimub 6. või 7. septembril Kreekas ning teine mäng peetakse 13. või 14. septembril Põlvas Mesikäpa Hallis.

Ülejäänud loositud klubid: Steaua MFA Bucuresti/ROU - KV Sasja HC/BEL HB Dudelange/LUX - Rhein-Neckar Löwen/GER Sports Lisboa e Benfica/POR - A1 Bregenz/AUT

Izmir BSB SK/TUR - HC Metalurg/MKD RK Crvena Zvezda Beograd/SRB - Italgest Casarano/ITA Cyprus College/CYP-Haukar/ISL HC Granitas Karys/LTU - HC Meshkovo Brest/BLR. CL osaleb 40 meeskonda. 16 meeskonda alustavad

esimesest ringist, milleks on kvalifikatsioonimängud järgmisesse ringi - alarupimängudele. Kvalifikatsioonimängud mängitakse kodus-võõrsil põhimõttel. Pärast kvalifikatsioonimänge jätkavad 8 paremat meeskonda CL alarupimeeskondadele.

mängudega, kus neli meeskonda mängib kaheksasgrupis. 8 meeskonda, kes alarupimängudele ei pääses, jätkavad EHF CUP karikasarja II ringis.

Põlva Serviti pressiteade

Aare Plaki foto

Nagu Viljandis esimesel etapil, nii ka Põlvas teisel oli Serviti esindus vastastele võitmatu.

Serviti oli rannakäsipallis võidukas

Aare Plakk
aareplakk@polvakoit.ee

Laupäeval Põlva rannas toimunud Eesti rannakäsipalli meistrivõistluste 2. etapil oli, nagu Viljandis toimunud esimesel, meeste konkurentsis võidukas Põlva Serviti esindus ja tuli Eesti rannakäsipalli meistriks.

Põlva Serviti võistkonnas mängisid: Mario Karuse, Mait Patrail, Maksim Butenko, Priit Poks, Eston

Varusk, Olari Paumets ja Kristjan Muuga.

Kahe etapi kokkuvõttes tuli teiseks Sun Dome ja kolmandaks HC Tallas.

1991. a sündinud noormeeste vanuseklassis hõivas esikoha Põlva SK.

Võidukas Põlva esinduses mängisid: Priit Jõks, Denis Lõokene, Ardo Puna, Rauno Prügi, Kristen Int, Janno Kuus ja Rauno Loorits.

Teine oli Viljandi HC ja

kolmas HC Viimsi II.

1993. a sündinud noormeeste võistluses osales üheksa võistkonda. Kahe etapi kokkuvõttes kuulusid kolm pjedestaalikohta Põlva esindustele.

Meistriks tulnud võistkonnas mängisid: Harri Oberg, Rando Tamm, Kaarel Kõiv, Indrek Neeme, Tauri Treier ja Tõnu Jõks.

1995. a sündinud poiste vanuseklassis võitis Põlva etapi Valga Käval II Tartu

ASK-i ja Põlva SK I ees.

Kahe etapi kokkuvõttes tuli võitjaks Tartu ASK.

Teine oli Põlva SK I ja kolmas Põlva SK III.

Kõige pisemate, 1997. a sündinud poiste vanuseklassis võitsid Põlva etapi ja ka kokkuvõttes kaks paremat kohta Põlva võistkonnad.

Esimene oli Põlva SK I koosseisus: Ander Sõrmus, Jürgen Adamson, Aap Salumets, Siim Paidra, Mar-

tin Kärblane, Hardi Pöder, Elar Vanahunt ja Martin Ahvenainen.

Kolmas oli mõlemal etapil ja samuti kokkuvõttes Viljandi HC järelkasv.

Esimesel etapil Viljandis osalenud neljast naiskonnast oli Põlvas kohal ainult üks, kes mängis väljaspool arvestust P91 vanuseklassis.

Kokku osales Põlva etapil 36 võistkonda.

Hunt ja Heinsoo tulid meistriteks

Elvas toimunud Eesti individuaalsetel meistri-võistlustel laskmises esinesid Põlva Laskespordiklubi laskuritest edukalt Andres Hunt ja Andu Heinsoo, kes mõlemad tulid ühes laskeharjutuses Eesti meistriks.

Andres Hunt tuli võitjaks laskeharjutuses 50 m püss 3x40 lasku standard 1232,2 silmaga, edestades teiseks tulnud Jevgeni Farforovskit Piirivalve SKK-st 0,3 silmaga.

Veel enne finaali oli Farforovskil meistrinormi tulemus 1143 silma ja Hunt kaotas talle nelja silmaga. Finaalis aga tabas Hunt 93,2 ja Farforovski 88,9 silma.

Andu Heinsoo tuli võitjaks laskeharjutuses vabapüstol 60 lasku 635,1 (544 + 91,1) silmaga ja edestas sellega teiseks tulnud Erik Amanni Pii-

rivalve SKK-st 9,9 silmaga. Lisaks sai Heinsoo veel kaks neljandat ja ühe üheksanda kohta.

Esile tuleb veel tõsta treener Ain Kattai õpilase Lisete Valsi kahte pronksmedalit. Ta oli kolmas laskeharjutuses 60 lasku lamedes naisjuunioridele 576 silmaga ning samal kohal harjutuses 50 m püss 3x29 lasku standard juunioridele 559 silmaga.

Nende tulemuste alusel arvati ta 20.-24. augustil Rootsis toimuvatel maailmameistrivõistlustel osalevasse Eesti koondisesse.

Teise harjutuse võitis Julia Soboleva Narva LK-st meistrinormi ületava ja uue Eesti naisjuunioride rekordi 577 silmaga.

Harjutuses tk püstol/revolver 30+30 lasku meestele võitis hõbemedali Tarmo Juurak 569 silmaga, kaotades võitjale Neeme

Pajusaarele Piirivalve SKK-st ainult ühe silmaga. Lisaks veel talle üks kümnes koht.

Põlva laskuritest mahtusid oma tulemustega veel esikümnesse: Siim Puustusmaa ja Peeter Olesk kahel ning Marek Marga, Margus Uiboaid, Eva Kaaver, Kaire Limbak ja Mati Nigul ühel korral. Kokku osales meistrivõistlustel 29 Põlva laskurit.

Meistrivõistlustel ületati suurmeistrinorm ühel korral ja sellega sai hakkama Anžela Voronova Kaitsejõudude SK-st harjutuses 50 m püss 3x20 lasku standard naistele. Tulemus oli 578 silma. Võit koos finaaliga tuli 674,9 silmaga. Meistrinormi tulemus ületati kokku kaheksal korral. Kokku selgusid meistrid 20 laskeharjutuses.

Aare Plakk

Osalet neli meeskonda

Juulis ja augustis toimuvatele Põlva maakonna meistrivõistlustele jalgpallis registreerusid Põlva Politsei, Ahja, Värskas Vesi ja FCL Leegion.

Täna kell 20 toimuvavavamängus kohtuvad eelmise aasta meistrivõistluste finalist Põlva Politsei ja

neljandaks jäänud Ahja võistkonnad.

13. juulil kell 19 kohtuvad Ahja ja Värskas Vesi ning 17. juulil kell 19 FCL Leegion ja Põlva Politsei.

Finaalmängud toimuvad 29. augustil. Kell 18 toimub 3.-4. koha kohtumine ja kell 20 finaalimäng.

Põlva linn oli seitsmes

Türil toimunud Eesti väikelinnade 39. suvemängudel osalesid 16 linna esindused 530 võistlejaga.

Kavas olid kergejõustik, orienteerumine, õngitsemine, võrkpall meestele ja naistele, tennis, jalgrattakross, rannamaadlus ja juhtide võistlus.

Võitjaks tuli Türi 172, tei-

ne oli Elva 162 ja kolmas Kärkla 153 punktiga.

Seitsmendaks jäänud Põlva linn kogus 128 punkti. Võideti orienteerumine ja õngitsemine, juhtide võistluses oldi kuuendad, kergejõustikus kaheksandad ning naiste võrkpallis kümnendad.

Aare Plakk

Sporditeated

- 8. juulil - Põlvamaa XIV Suvemängude orienteerumistriaatlon Mooste järve rannas. Start kell 18.30.
- 12. juulil - Kossusarja 3. etapp Moostes. Algus kell 11.

Põlva Maakonna Spordiliit

Juhtkiri

Braavo, kodaniku- liikumine, braavo

Riigimetsa Majandamise Keskuse (RMK) ja uue metsaseaduse muudatuste vastu võidelnud kodanikuliikumine Päästkem Eesti Metsad lõpetab oma tegevuse suurepärase tulemiga. Metsaseadusesse suudeti sisse viia mitmeid olulisi muudatusi ning suurendati avalikkuse teadlikkust RMK reformi tagajärgedest.

«Olulisemateks saavutusteks võib pidada metsanduse arengukava ja raieparametrite säilimist seaduses ning riigimetsa pindala protsendi määramise kohustust metsanduse arengukavaga,» ütles Päästkem Eesti Metsad juhatause liige Lauri Läänemets.

Päästkem Eesti Metsad väärib meie kõigi kõige siiramat tänu, sest nüüd on ehedalt tõestust leidnud, et toimuvatesse või toimu- ma hakkavatesse protsessidesse on siiski või-

malik sekkuda ja saavutada ka häid tulemusi.

Nüüd on ehedalt tõestust leidnud, et protsessidesse on võimalik sekkuda ja saavutada ka häid tulemusi.

Kui Päästkem Eesti Metsad alles teatas tegevuse lõpetamisest, siis järgmisena annab oma tegevusest jõuliselt märku üle 11 000 liikme koondav kodanikuorganisatsioon Eesti Omanike Keskliit (EOK), vastustades monopoolses seisundis oleva gaasiettevõtja järsku hinnatõstmist. Keskliit teostab õiguslikku analüüsi Konkurentsiameti otsusele, otsides võimalusi selle vaidlustamiseks Tallinna Halduskohtus. EOK soovib jõuda pretsedendini, kus universaalteenuse hinnatõusu ei vaidlusta mitte konkurent, vaid tavatarbija.

Kuigi vahel tunneme kõik, kes rohkem, kes vähem, et rahva hää ja tahe ei maksa Eestis midagi, siis pelgalt need kaks näidet annavad jõudu uskuda, et kõik pole kadunud.

Selle taustal on eriti kosutav, et ka põlv-lased on hakanud vastu plaanidele, mis meie oludesse kuidagi ei sobi. Meenutagem kas või edukat allkirjaaktsiooni, mille eesmärk oli kohaliku haigla jätkamine üldhaiglana.

Eestlaste madal maksukoormus on müüt

Viimastel nädalatel on helitanud meie kõrva kaks head uudist: meie elanike ostujõud läheneb jõudsalt EL-i keskmisele ja meie maksukoormus on EL-i madalaim. Et uurimistulemused oleksid huvitatutele üheselt arusaadavad, tuleks analüüsida kasutatud algarve ning võrdlusbaase.

SKT (sisemajanduse kogutoodang) on näitaja, millega ühiskonnad demonstreerivad oma edukust. Liigne kontsentreeritus kvantitatiivsusele jätab paraku varju kvaliteedi.

Seda, et SKT kasv ei tähenda ilmtingimata isikliku netotulu kasvu, teadvustavad paljud. Isegi palga ja pensioni kasv ei ole tagatiseks inimeste reaaltulu kasvule.

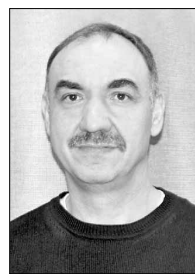
Õeldut on kogenud kindlasti eripensioniga mitteõnnistatud pensionärid ja alla keskmist töötasu teenivad palgatöötajad. Elame keskkonnas, kus hindade kasv ületab paljude tulude kasvu.

Eurostati uurimistulemuste järgi jõudis Eesti elanike ostujõud 72% tasemele Euroopa Liidu (kohalikkude hinnatase arvestades) keskmisest näitajast. Uudis on küll positiivne, kuid uskumatu.

Kõrvutades majandusühenduse riikides müüdavate esmatarbekaupade hindu pensionimäärade (sh pensionikindlustus) ja palgasaaajate töötasudega, peaks meie inimeste ostuvõime olema endiselt oluliselt (kordades) vanaeurooplaste ostuvõimest madalam.

Võrreldamatute näitajate võrdlemine viib valede järeldusteni. Riikide kogutoodangud on kvalitatiivselt võrreldamatud, võrreldamatud on isegi kaupade müügihinnad.

Müügihindade võrreldamatuse tingivad eelkõige

Eugen Veges, kolumnist

erinevused hinnastrateegiates, mille määrab piirkondlik tarbimiskultuuri eripära. Kuna allahindlustega tehtud korrektsioonid ei kajastu statistilises hinnatasemes, siis moonutab nende tuginemine ostuvõimeindeksit.

Kui tuletatud ostuvõimel on emotsionaalne väärtus, siis SKT-l on ka praktiline rakendus - seda kasutatakse tulemuslikkuse hindamisel.

Kogutoodang on indikaator, mis mõjutab riigieelarveid, ajendab tegema seadusemuudatusi. Tegemist on makromajandusliku tulemiga, millele tuginetakse ühiskonnale oluliste otsuste tegemisel.

Liigne kontsentreeritus kogutoodangu kvantiteedile jätab unarusse selle kvaliteedi. Ebameeldivad üllatused on vältimatud. Kogutoodangu kasv ei tähenda alati edu.

Eurostat ja Euroopa Komisjon avaldavad hiljuti kogumiku maksustamise trendide kohta Euroopa Liidus. Selle andmetel oli kaalutud keskmine maksukoormus EL-i liikmesriikides 2006. aastal 39,9% sisemajanduse kogutoodangust. Samal perioodil ulatus Eestis maksukoormus 31%-ni SKT-st. Selline uudis tekitab paratamatult valitsejatel kiusatust tõsta maksukoormust, eriti tingimustes, kus loodetud tulubaas ei kasva enam soovitud kiirusel. Eurostati ja Euroopa Komisjoni poolsed protsendid aga paraku ei kajasta maksustamist.

Maksude jagamine kogutoodanguga annab mingi umbmäärase tuletise, mis moonutab elanikkonna tegelikku maksukoormust. Pealegi on see näitaja võrreldamatu riigiti, sest selles ei arvestata kvalitatiivseid erinevusi - üksikute sektori osatähtsust.

Elanikkonna tervise halvenemise korral paranevad näiteks tervishoiu ja sotsiaaltöö sektoris lisaväärtuse loomise võimalused. Drastiline - mida lagunenumad on elanike hambad, seda kergem on kasvatada lisaväärtust nimetatud sektoris. Mida rohkem kulutatakse ressursse ravimisele, seda uhkem paistab SKT? Maksukoormust hinnata sellise lisaväärtusega on ju jabur.

Uhe sektori edukus ei kompenseeri teise ebaedu. Riigivalitsemise sektoril on raske, kui mitte võimatu, kompenseerida hotellinduse ja restoranide sektoris toodetava lisaväärtuse langust. Tervishoiu ja sotsiaaltöö või hariduse lisaväärtuse kasv ei pruugi kompenseerida töötleva tööstuse või finantssektori puudujääki.

Maksukoormuse hindamine SKT võrdlusbaasil on eksitav ka sellepärast, et mõlemad algarvud sisaldavad mõningas osas samu väärtusi (maksutulu). Mida kõrgemad on tootemaksud, seda kopsakamaks kujuneb SKT. Statistikaameti andmetel moodustasid näiteks netootemaksud Eesti sisemajanduse kogutoodangust (jooksevhindades) aastatel 2005-2007 vastavalt 11,9%, 12,2% ja 12,6%, kasvades aastaks umbes 4,5 ja 5,4 miljardit krooni.

Nende tõstmise mõju kajastub maksukoormuse indeksis aga moonutatult.

Elarve arutelusid jälgides jääb mulje, et paljud poliitikud ei mõista senini SKT sisu, selles nähakse

ainult kvantitatiivsust. Õeldut kinnitab valitsuse 457,8 miljardi krooni suuruse eelarve strateegia (2009.-2012. aastaks), mille mahu avalikustamine pani paljusid ahhetama. Majanduskasv ei saa ju jätkuda hindade tõusu arvel. Selle restruktureerimine on aga aeganõudev, eeldab suuri lisainvesteeringuid.

Tingimustes, kus ettevõtete tulusus väheneb (11% I kv 2008) ja suureneb nende ettevõtete arv, kes ei ole suutelised enam haldama laenukohustusi, on muudatuste läbiviimine raskendatud. Üksnes paari viimase kuuga on kahekordistunud (üle 60 päeva) tähtjaks tasumata laenuade maht - märtsi lõpu 900 miljonilt paisus see mai lõpuks 1,9 miljardi kroonini.

Eesti Panga prognoosi järgi väheneb tööhõive 2008. aastal 15 000 inimese võrra. Kui võrdsustada iga tööturult lahkuva töötaja töötasu 2008. aasta I kvartali statistilise keskmise palgaga, siis kaotab riik sellest 1,2 miljardit maksutulu aastas. Lisaks tööjõumaksudele jääb saamata 200-300 miljonit käibemaksu.

Vaatamata sellele, et SKT võrdlusbaasil on Eesti maksukoormus endiselt EL-s üks madalamaid, on see tegelikult väga kõrge. Kõrget maksukoormust kinnitavad arengutendentsid erasektoris ja suur väikese ostuvõimega inimeste osakaal elanike hulgas.

Valitsejate seisukoht eestlaste madalast maksukoormusest on kaugel tegelikkusest.

On tõestatud, et paika peab väide: kui ühte seisukohta järjepidevalt korraldada, siis pidavat sellest tõde saama. Nii ongi tekkinud «tõde» Eesti madalast maksukoormusest. Küll tekib peagi ka usk tegelikust kõrgetasemelise ostuvõimesse.

Võib usaldada, kuid tasub kontrollida

Ajakirjanike vastutus rahva ees on suur, ootused nende suhtes on kõrged ning seetõttu peaks olema eetiliste normide järgimine ülioluline. Ajakirjaniku ülesanne on panna tähele, milliseid väärtusi ta edasi annab ja rõhutab. Ta peab teadma, millest ja kuidas kirjutada.

Kõige olulisem on sullepal endale teadvustada, mis on tema eesmärk: kas kirjutada skandaalimaiguline kõmulugu, mis võib suurendada lugejate huvi väljaande vastu, rääkimata majanduslikust tulust, või mõni mitte nii sensatsioonilisel teemal artikkel, mis võiks aidata edendada mitmete inimgruppide huve pikemas perspektiivis.

Möödunud nädalal väitis üks telereporter, et autovrakkide näitamise vastu on avalik huvi, kuid mina ei

Eve Salundi
eve@polvakoit.ee

usu. Ka ei usu ma, et surmale (de)ga lõppenud liiklusõnnetuste näitamine on kaaskodanikele õpetlik - pigem tekitavad need masendust, eriti uudistesaadete esiminutitel. Isiklikult tundub, et telereporterid on läinud lihtsama vastu-panu teed.

Maakonnalehtedele pole midagi ette heita, kuid vabariigilised väljaanded seavad liiga tihti ohtu nii allikate kui ka teiste osalenute privaatsuse, sest kõik inimesed ei oska keelduda reporterile vastamast - eriti kui ajakirjanik veel

Südameilt ära

ennast enne küsimuste esitamist ei tutvusta.

Tänapäeva inimene on loonud lisaks materiaalsele maailmale veel teise, virtuaalse maailma, kus ta hangib informatsiooni, ajab isiklikke ja avalikke asju ning suhtleb inimestega lähedalt ja kaugel. Kommenteerib nähtut ja kuul- dut ning oma tegevusega tekitab lumepalli veeremise efekti.

Jah, meil on õigus sõna- ja väljendusvabadusele, aga teisalt ka kohustus oma sõnade eest vastutada. Internet tekitab teatava anonüümsuse ja mulle tundub, et internetis ollakse teistsugune kui reaalsuses, sest internetis on info avaldamine ülimalt lihtne.

Küllalt tihti avaldatakse ar-

vamusi, mis on sisult solvavad ning sageli ei vasta ka tõele.

Teiste kohta pahatahtlikku või libainformatsiooni levitavad isikud võivad olla inimesed, kes teevad midagi lihtsalt sellepärast, et nad saavad seda teha.

Kuid nad võivad olla ka konkurendid või oponendid, kes püüavad niimoodi ala- või naeruvääristada oma vastaseid. Samas on ka kommentaare, mis sisaldavad ülikaitvaid hinnanguid, ehk siis püütakse mõnd isikut näidata paremana, kui ta tegelikult on.

Seega - informatsiooni tarbija peaks meeles pidama, et ülevabariigilisel edastatav pole alati nii usaldusväärne nagu tundub ning parem on segaduste vältimiseks esimesel võimalusel algallikas leida, et saadud teavet kontrollida.

Tellimisindeks 69846
Ilmub 3 korda nädalas T, N, L
Väljaandja AS Põlva Koit
Trükk AS Võru Täht trükkikoda

Toimetuse Lao 5, 63308 Põlva www.polvakoit.ee

Üldtelefon 799 5692 Faks 799 5681

Peatoimetaja Kauno Kõima 799 1435, 529 6749
kauno@polvakoit.ee

Vanemtoimetaja Aare Lepaste 799 4712, 520 1965
aare@polvakoit.ee

Kujundustoimetaja Anneli Laine 799 5692, 525 1763
anneli@polvakoit.ee

Uudised Mati Määrts 799 2514, 505 0335

Arvamus Eve Salundi 799 5692, 5333 9368

Majandus Raivo Sihver 799 1435, 526 7519

Elu, kirjad Margit Okva 799 1435, 5333 7517

Kultuur, haridus Tiia Allas 799 1435, 510 5532

Sport, foto Aare Plakk 799 1435, 509 7160

Kujundus-küljendus Kaie Kull 799 5692

Keeletoimetus Taive Tullus 799 5692

Reklaamitoimetus Jana Kuningas 799 5692

Pearaamatupidaja Ulve Määrts 799 5692

Reklaamitoimetus Isis Sihver 799 5692, 5300 4289
reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee

Pearaamatupidaja Tea Sool 799 1652, 799 5692,
tea@polvakoit.ee 5342 8349

Toimetusel on õigus kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada. Kaastöid ei tagastata ega retsenseerita.

Autori aadressi, isikukoodi ja pangakonto numbri kaastöid ei honoreerita.

Ajalohes Koit ja selle lisades avaldatud artiklid on autoriõigustega kaitstud teosed ning nende edastamine ja reprodutseerimine mis tahes kujul AS-i Põlva Koit nõusolekuta on keelatud.

Kaebuste korral pöörduda Pressinõukogusse, e-post: pn@eall.ee; tel 646 3363.

Meil ja mujal

Eesti Panga rändnäitus
«Eesti raha margast euro-ni» Rápina Paberivabriku töökojas 21. juulini.

Näitus «Eesti kaunimad raamatud 2007» Põlva Keskraamatukogus.

Konstert «Minu Eestimaa» 8. juulil kell 20 Põlva Maarja kirikus. Margus Vaher ja Tajo Kadajas - Urmas Alenderi mälestuseks.

Tüüpäiv - puust vuulmine 10. juulil kell 12-16 ja kell 19 iloõtak seto rahvatantsuansambliga Hõbehall Seto Talumuuseumis.

Saverna külapäev 12. juulil kell 16 Saverna kooli juures. Võistlused igale eale, töötoad, tants.

Tüüpäiv - hainoga värvimine 17. juulil kell 12-16 ja kell 19 iloõtak seto leelokooriga Helmine Seto Talumuuseumis.

Leevi kodukandipäev ja kooli kokkutulek 19. juulil: reg algab kell 14, kooli mälestustahvli avamine kell 16. Info/eelreg 525 7864, Piret Rammo.

Noorkotkaste ja kodutütarde Leevi rühma 15. aastapäeva tähistamine 19. juulil kell 14 Leevi kodukandipäeval. Info tel 5358 4750, Karmen Kukk.

Surnuaiapäha 20. juulil kell 13 Leevi kalmistul.

Doonoripäev 21. juulil kell 9.30-13 Põlva haiglas.

Väljasõit Pärnusse 30. juulil kell 6.30 Põlva Kaubanduskeskuse tagaparklast Põlva TÜ pensionäridele. Eelreg 23. juulini klienditeeninduses. Info 799 9047.

Tüüpäiv - vüüde kudamine, punumine, põimine 24. juulil kell 12-16 ja kell 19 iloõtak seto leelokooriga Leiko Seto Talumuuseumis.

Kogupereüritus «Lahe-dalt lendama» algab 26. juulil **kell 10** (Tarbijalehes vale kellaaeg) Ridali lennuväljal.

Tüüpäiv - seto söögi valmistaminõ 31. juulil kell 12-16 ja kell 19 iloõtak Seto Kuningriigi laste- ja noorte leelokooridega Seto Talumuuseumis.

Kuldleer Rápina Mii-kaeli koguduses 10. augustil kell 11. Kõik, kes on käinud leeris 1958. aastal, teatage endast koguduse kantseleisse. Tel 796 1606.

Isis Sihver
isis@polvakoit.ee

Toimetaja **Isis Sihver**, reklaam@polvakoit.ee, isis@polvakoit.ee, tel 799 5692, 5300 4289

Pakume tööd

kaupluses Rápina Ehitaja MÜÜJALE.

*Lisatööks
tõstuki juhtimine ning kaupade transporttööd.*

Töö graafiku alusel.
Müüja väljaõpe kohapeal, sõidukompensatsioon.

CV saata/tuua
Põlva Tarbijate Ühistu,
Kesk 10, 63308 Põlva,
personal@pty.ee

VII HURMIORU TRIATLON - koguperepäev

12. juulil algusega kell 12 Kanepi vallas Hurmi järve ääres järjekordne HURMIORU TRIATLON, sedakorda seitsmes.

Distantsid lühemad kui päris triatlonil, et asjaarmastajad saaksid ka osaleda. Alad: **ujumine, jooks ja rattasõit** (kellel ratas puudub, saab kohapeal laenutada). Perevõistluses võib iga pereliige erineval distantsil osaleda. Auhinnalaud eelisjärjekorras parimate vabal valikul. Võistlejate tarvis on saunakeris kuumaks kõetud ja kasevihad valmis pandud. Kes triatloniga seotud pole, saab oma võimeid proovida paadiga veel ja maapurjekaga maal.

KUKEKOHVIKUS toimetavad Hurmioru kõik KUKED.

*Korraldajad Põlva Inseneride Liit ja Hurmioru Selts ütlevad :
«Tere tulemast koguperepäevale - VII Hurmioru triatlonile !»*

Urmas Mets - PIL president, tel 511 0210
Arvo Jää- Hurmioru Selts, tel 517 4470

**Põlva A ja O
Veriora A ja O
Kanepi A ja O
Orava A ja O**

Põlva, Kesk 42
Veriora, Jaama 25
Kanepi, Weizenbergi 19
Orava küla

Avatud iga päev kell 9-22
Avatud iga päev kell 9-20
Avatud iga päev kell 9-20
Avatud iga päev kell 9-20

Soodsad hinnad juulis

Barbecue grill-liha 450 g Arke LT - 38.90 /kg 96.05/

Šašlõki grillvorst 500 g Valga LT - 25.50 /kg 51.-/

Ananassimaitseiline vahvlikompvek 150 g Kalev - 10.90 /kg 72.67/

Salvesti Itaalia pada 530 g - 24.90 /kg 46.98/

Nõudepesuvahend Fairy (*chamomile, sensitive*) 500 ml - 10.90/l 21.80/

Lotus paberkäterätt Emilia 2 rulli -13.90 /1 rull 6.95/

AS ATKO Grupp on transpordikontsern, mis tegutseb 1999. aastast ning mille peamiseks tegevusalaks on ühistransporditeenuse osutamine Eestis, Balti riikides, Skandinaavias ja Venemaal.

Tööd saab

PÕLVA OSAKONNA TEHNIKAJUHT

Töö kirjeldus:

Bussipargi tehnilise seisukorra eest vastutamine ja remondi ning hoolduse korraldamine. Autoesindustega suhtlemine, garantiiprobleemide lahendamine

Nõudmised kandidaadile:

- Vähemalt keskeri- või keskharidus
- Eelnev töökogemus antud valdkonnas
- Head tehnilised teadmised kaasaegsest autoehitusest
- Koostöövalmidus ja hea suhtlemisoskus
- Orienteeritus meeskonnatööl
- Inimeste ja protsesside juhtimise kogemus
- Eesti ja vene keele oskus

• Omalt poolt pakume:

Huvitavat ja vastutusrikast tööd; head palka vastavalt töötulemustele, stabiilset töökohta

Töökoha asukoht: Põlva
CV palume saata e-mailil: raivo.kruusik@atko.ee või Estonia pst 1/3, 10143 Tallinn.
Lisainfo tel 627 2710; 627 2714; faks 627 2730, koduleht: www.atko.ee

AS TREME teostab järgmisi teenuseid:

- **TÕSTETEENUS AUTOKRAANAGA** 10 tonni, 14 meetrit
- **TÕSTETEENUS KORVTÕSTUKITEGA** 18 meetrit
- **VEOTEENUS MADELAUTODEGA** 6,2-13,5 meetrit

Teave: Põlva, Jaama 56

Tel 525 5641

TEADE

Kanepi Vallavalitsus teatab, et 9.07.-30.07. 2008.a toimub Kanepi valla üldplaneeringu kesk-

konnamõju strateegilise hindamise (KSH) aruande avalik väljapanek. Üldplaneeringu koostamise algatajaks ja kehtestajaks on Kanepi vallavolikogu ja korraldajaks Kanepi Vallavalitsus. Üldplaneeringu koostajaks ja KSH läbiviijaks on OÜ Hendrikson&Ko.

KSH aruande ja üldplaneeringuga saab tutvuda tööajal Kanepi Vallavalitsuses (Turu 2, Kanepi alevik) ning OÜ Hendrikson&Ko kontoris (Raekoja plats 8, Tartu). Aruandega saab tutvuda ka Kanepi Vallavalitsuse ja OÜ Hendrikson&Ko veebilehtedel aadressil: http://www.kanepi.ee ja http://www.hendrikson.ee alajaotus «Avalikud dokumendid - Põlvamaa». Avalikule väljapanekule järgnevalt toimub 6.08.2008 algusega kell 16 Kanepi Vallavalitsuses (Turu 2, Kanepi alevik) Kanepi valla üldplaneeringu KSH aruande avalik arutelu.

KSH aruande kohta saab esitada ettepanekuid, vastuväiteid ja küsimusi kuni 31.07.2008 kirjalikult Kanepi Vallavalitsusele (Turu 2, Kanepi alevik, 63101 Põlvamaa) või OÜ-le Hendrikson&Ko (Raekoja plats 8, 51004 Tartu, e-mail pille@hendrikson.ee).

Müük

KORTER (3 tuba) Kesk 40-63, Põlva. 500 000 kr. Tel 507 2542.

TELLI KÜTUSED MEILT!

AS Mahta Küts.
Tel 797 6290, 513 8363.

SAUNA- ja SUITSUAHJUD, kamnad, pliidid, boilerid. 505 4355.

Müüa kuivad pakitud **KÜTTE-KLOTSID** ja **KAMINAPUUD**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pidevalt **SAEMATERJALI**, sügavimmutatud **VÄLISVOODRI-** ja **TERRASSILAUDU, SISEVOODRI-** ja **PÕRANDALAUDU**. Voodrilaudade tööstuslik värvimine. Vajadusel transport. Mob 5664 0228.

FIAT TIPO (93. a, 51 kW). Tel 5559 7821.

Müüa **VOODRI- ja PÕRANDA-LAUDA. EHITUSLIKKU SAE-MATERJALI**. Vedu. Tel 528 2268.

Müüa alusel pakitud Sangla **TURBABRIKETTI**. Kohalevedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa **VOODRI- ja PÕRANDA-LAUDU**. Veovõimalus. Tel 503 1859.

Lõhutud **KÜTTEPUUD**. Vedu tasuta. Tel 523 8503.

Müüa pakitud **KÜTTEPINNUD, KÜTTEPUUD, KÜTTEKLOTSID** (30 cm, 50 cm, 3 m). Tel 5011446.

Lõhutud **KASE KÜTTEPUUD** 500 kr/rm. Tel 507 2542.

KÜTTEPUID. Tel 527 4075.

KÜTTEPUUD, VIHAD. 5349 1553.

Müüa **KAAL**. Tel 5334 1709.

Ost

AED- ja METSMAASIKAD, MUSTSÕSTAR. Tel 5323 8586.

Teenus

KIIRLAEN, paindlikud maksetingimused. Info tel 5345 6498, 730 2155, Aleksandri 1-36, Tartu.

ROHUMAAD NIITMINE purustajaga. Info tel 5664 3926.

SAUNADE EHITUS. 5674 4477.

HALJASTUSTÖÖD. 5348 1928.

Töö

Otsime eramaja ehitusele **TÖÖMEEST sisemiste ehitustööde tegemiseks**. Töögraafik vaba. Timmo@kagureis.ee
Tel 5622 2886.

Võrus asuv rahvusvaheliste vedudega tegelev firma võtab tööle **AUTOJUHTE**. Kontakt 517 7110.

Töö **LÜPSJALE-KARJATALITAJALE**. Korter olemas. 513 2100.

Üürimine

Soovin üürida 2-toalise **KORTERI** Põlva linnas. Tel 5306 6232.

Pere üürib **MAAMAJA** edaspidise ostusooviga, võimalik vahetada korteri vastu. Olen ka nõus hooldama. Info 5347 7773.

Muud

KAARDID ENNUSTAVAD, helista 900 1727. 24 h, 17 kr/min.

© 2008 Koiti.ee

